

**Fitim RIFATI, Fjala përmbyllëse e Konferencës shkencore:
KOSOVA 1989-1999: ORGANIZIMI DHE QËNDRESA PËR
ÇLIRIM**

*E nderuar Kryesi e seancës,
Të nderuar akademikë, profesorë, studiues, referues të
Konferencës,
Kolegë dhe ju të pranishëm!*

Konferenca shkencore: “Kosova 1989-1999: organizimi dhe qëndresa për çlirim”, e organizuar nga Instituti i Historisë “Ali Hadri” në Prishtinë, në bashkëpunim me Institutin për Trashëgimi Shpirtërore dhe Kulturore të Shqiptarëve në Shkup, po i përmbyll me sukses punimet e saj. Ky aktivitet shkencor, që u organizua me rastin e 25-vjetorit të çlirimit të Kosovës, u karakterizua me një shumëllojshmëri kumtesash, dyzetedy prej të cilave u prezantuan më 13 dhe 14 qershor 2024, pra përgjatë punimeve dyditore të saj. Në përmbajtjen e tyre trajtuan dukuri, ngjarje dhe personalitete që përshkuan periudhën kohore të Kosovës në vitet 1989-1999, në kuadër të organizimit dhe të qëndresës së përgjithshme për çlirim. Në këtë Konferencë shkencore morën pjesë me kumtesa: intelektualë, akademikë, profesorë, studiues e veprimtarë nga Prishtina, Tirana, Shkupi, Kumanova, Tetova, Struga, Presheva, Ulqini, nga mërgata e treva të tjera shqiptare nga Shqipëria, Kosova e Maqedonia e Veriut. Në këtë kontekst, duke pasur parasysh si pikë referuese politikën serbo-jugosllave të

fundviteve të '80-ta ndaj Kosovës, reagimin shqiptar dhe ndërkombëtarizimin e çështjes së Kosovës, politikën e Shteteve të Bashkuara të Amerikës dhe të Evropës, rolin dhe veprimtarinë e institucioneve të Republikës së Kosovës, lindjen, zhvillimin dhe rezultatet e luftës ushtarake, politike e diplomatike të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës, personalitetet e saj, rolin dhe kontributin e Shqipërisë, të organizatave e partive politike, të mërgatës shqiptare, të organizatave e faktorit ndërkombëtar për çlirimin e Kosovës, si dhe bibliografi kombëtare e ndërkombëtare për Kosovën gjatë kësaj periudhe, pjesëmarrësit me kumtesa paraqitën analiza, vështirime, krahasime, pikëpamje, interpretime e burime të reja, të cilat shënojnë avancimin e kërkimit dhe mendimit historik e historiografik shqiptar mbi këtë fazë të rëndësishme të historisë së Kosovës.

Mbështetur në rezultatet e kumtesave të tyre, mund të nxjerrim tri konkluzione të përgjithshme: *një*, shqiptarët ishin të vetëdijshëm se për kohën Kosova e lirë, e pavarur dhe demokratike ishte zgjidhja e vetme që garantonte paqe; *dy*, se ndërkombëtarizimi deri në zgjidhje i çështjes së Kosovës ishte fitore e përbashkët e të gjithë faktorëve politikë, diplomatikë e ushtarakë kombëtarë e ndërkombëtarë; dhe *tre*, se një çerekshekulli nga çlirimi i Kosovës duhet të na shërbejë si pasqyrë e historisë sonë kombëtare e shtetërore për një perspektivë më të avancuar dhe më të sigurt përballë zhvillimeve globale gjeopolitike dhe gjeostrategjike.

Falënderojmë dy institucionet tona për këtë organizim shkencor, mediat për pasqyrimin e punimeve të tij në audiencën audiovizive, të pranishmit që ndoqën punimet e Konferencës përgjatë dy ditëve, si dhe akademikët, profesorët, studiuesit, kolegët e pjesëmarrësit që me kumtesat e tyre i mundësuan Konferencës të realizojë me sukses objektivat e saj. Në emër të Këshillit Organizues, faleminderit të gjithëve dhe mirupafshim në aktivitetet e radhës!